

ПРІОРИТЕТИ ПОВОЄННОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Агресивне військове вторгнення північних сусідів завдало потужного удару по всіх сферах економічної системи нашої держави. Знизилося виробництво основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України. Тому при визначенні пріоритетів повоєнного розвитку необхідно знати масштаби економічних втрат.

Згідно Світового банку та вітчизняного Міністерства економіки, для повоєнного відновлення Україні знадобиться щонайменше 411 млрд. доларів. Пріоритетні напрями: відбудова критичної інфраструктури, житла та важливих соціальних і транспортних об'єктів, відновлення промисловості, потенціалу в агросекторі, ІТ- сфері та в інших галузях [1]. Такий розвиток економіки потребує комплексних планів відновлення, а також супроводження і контролю відповідних процесів з чітким розподілом відповідальності між державними й галузевими структурами.

В світовій історії є багато прикладів повоєнного відновлення країн, але модель відновлення кожної країни індивідуальна і залежить від її економічних, геополітичних і культурних особливостей. Спільними інструментами відновлення країн після війни є: лібералізація економіки, створення великої кількості робочих місць державою, орієнтація економіки експорту і значне вливання зовнішніх фінансових ресурсів.

Головне, на думку експертів, після повоєнної відбудови, Україна має стати іншою, новою й модернізованою країною. Передовсім, має змінитися економічне життя. Намагання відновлення економіки на кшталт того, як було до війни, змусить державу ще десятиліттями орієнтуватися на аграрно-сировинний вектор, посилюючи відставання від сучасних технологічно розвинених країн [2].

Водночас відновлення виробничого потенціалу економіки та формування сприятливого ділового клімату, дозволить залучати інвестиції та підтримувати економічне зростання в майбутньому в умовах скорочення офіційної міжнародної допомоги.

Для України повоєнна відбудова національної економіки та її модернізації це нагода розбудови сильної європейської країни з потужною промисловістю, в тому числі ВПК, переробною промисловістю, що зможе генерувати значну частину доданої вартості та сприяти розвитку малого і середнього бізнесу та збільшувати зайнятість населення.

Наразі проблемним питанням розвитку сучасної української економіки є втрата її виробничого та трудового потенціалу. загроза стабільності кредитно-грошової системи. Відродження національної промисловості повинне відбуватися на засадах її технологічної модернізації та інноваційності за підтримки держави.

Особливою складовою відновлення та реформування вітчизняної економіки в умовах військового стану та пріоритетів її повоєнного розвитку є зміна цілей структурної економічної політики держави.

Експерти доводять необхідність заміни існуючої практики державної підтримки бюджетоформуючих та експортоорієнтованих галузей. Саме вони визначають сировинний характер української економіки, до того ж ринки, на яких працюють підприємства цих галузей в Україні, є значною мірою картелізованими [3]. Тому уряд має стимулювати розвиток малого бізнесу, одночасно заохочуючи самозайнятих осіб і підприємців інвестувати у стартапи та реалізацію інноваційних проєктів.

Аналітики відмічають, що повоєнний економічний бум в Україні можливий лише в тому разі, якщо заходи економічної політики держави реалізовуватимуться в руслі чіткої та послідовної стратегії, спрямованої на дерегуляцію економіки та створення сприятливого інвестиційного клімату. При цьому основним пріоритетом такої стратегії має стати зміна бюджетних орієнтирів держави [4]. Основний акцент державного бюджету має бути зроблений на фінансуванні оборонних програм та розбудові військово-промислового комплексу, включаючи створення сучасної системи територіальної оборони. Водночас бюджетне фінансування слід спрямовувати на гарантування населенню базових медичних (соціальна медицина) та освітніх послуг, на підтримку закладів культури.

Загалом, зважаючи на історичний досвід повоєнного відновлення європейських країн та національні особливості України, можна зазначити, що ключовим елементом відбудови має стати саме просування логіки повоєнного економічного розвитку, що забезпечить успішне формування стійкої національної економіки і фінансової спроможності держави.

Література:

- 1. Чим прислужитися Україні: світовий досвід повоєнної відбудови.*
<https://www.ukrinform.ua>
- 2. Ігор Бураковський. Україна: очікування від 2023 року.*
<https://interfax.com.ua/news/blog/894284.html>
- 3. Якими мають бути стратегічні напрями відбудови національної економіки*
<https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/1/691022/>
- 4. План відновлення України: сильні та слабкі сторони*
https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/526637_plan_vidnovlennya_ukraini_silni.html